

Iýjek däl, iýjek däl...

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Satiriki hekaýalar

написано kitapcy | 21 январа, 2025

Iýjek däl, iýjek däl... SATIRIKI HEKAÝATLAR

► Jaýyňy çalyş-da göç

Öñräkki ýylda etrap merkezinde ýaşaýan biri heserli ejesini okatmaga gum içinden bir porhansumagy getiripdir. «Gün gijikdi, jyn-arwahlaň gezýän wagty boldy, ertir irden gezýän wagty okaýaýyn» diýip, ýaňky porhansumak bir teklibi orta atýar.

Oña howludaky sekiden düşek ýazyp beripdirler. Ertesi irden görseler ýaňky porhansumagyň ýeri garalyp ýatyrmyş. Düşekçe ýerde, ýassyklar bir ýerde, ýorgan köçedemiş. Hudaý bilsin, nirä sumat boldy. Öýe eýesi howsala düşýär. Emma sebäbi belli däl.

Tegelek bir ýyldan soň hälki ejesini okatdyrjak bolýan bende gum içinde şol porhansumaga duşupdyr-da:

– Ýaşuly, nädäýdiň-le? Ýüregmiz-ä ýardyň. Näme boldy? – diýip sorayar.

– Han ogul, başga zadyňy bilemok, haýal etmän howlyňy çalyşdajyk göç şo ýerden, mugt bermelem bolsa ýaýdanma. Jaýyňy jyn-arwah eýeläpdir. Okamankam özüme erişdi. Okamda ýüzümi ýeňsäme öwürjek boldy – diýip jogap berýär.

Bu ýagdaýyň sebäbi soň aýan bolupdyr. Ýaňky öýüň iki gapdalyndaky howlynyň eýeleri içegen, biri-birine gödek oýunlar edip yören basdaşlar bolsalar nätjek. Olaryň biri gijäniň birwagty lül-gammar bolup, toýdan gelşine bilmän, dostunyň öýüdir öýdüp porhansumagyň ýatan howlusyna girip, porhansumagy bogmaga başlaýar. Ýorgany başyna бүрәп demini idili bermän, ýagşyja horlaýar. Porhansumak ýorgan-sorgany bilen howludan okdurylyp, daň atýança yzyny gözlemän gumdan çykýar.

► Gyňyrlyk

Adamsy säher turup, pejiň külüni çykarýar, daşaryk döküp gelýär. Ot ýakýar. Aýaly ýyly ýorganda bugaryp ýatan ýerinden gernip, palllap:

– Kakasy, munça bolanyna görä, kitirem suwdan dolduryp çay oturtsana! – diýýär.

Adamsy bu sözi ýokuş görenden bolup, azgyrylybraga-da murtuna bir sapar tow berip:

– Päheý-de welinim, keywany han, şonam bilmeýändir öýtdüňmi?!

– diýýär. Aýaly beýle-de ýatan ogluna bakyp:

– Kakaňyň şu gyňyrlygy galman geçjeg-ow – diýýär.

► Şykyrdatma, gyrnak!

Öňräkki döwürde obamyzda Orazguly aga diýen ýaşuly bolardy. Çayhordy. Ajy edip içerdi. Özsm nabatsyz içip bilmezdi. Agzyna bir düwür nabat atyp hum çäýnegi boşadýança şol içer oturardy. Kempiri hem özbaşyna bir çäýnegi demläp, Orazguly aga agzyndaky nabady boşadýança polotensa bilen basyryp, garaşyp oturandyr.

Orazguly aga çäýnegini boşadyp, agzyndaky eremän galan nabady kempirinw bererdi.

Bir gezek, oglankam, ýadymda:

Gülbossan eje agzyndaky nabady ol owurdyndan beýleki owurdyna geçirende, ýeke-täk dişine nabat degip şykyrt etdi. Şonda Orazguly aga:

– Şykyrdatma, gyrnak! – diýdi.

► Iýjek däl, iýjek däl!

Soýuz döwründe, gaçgagrak diýmeseň, gurbanlyk edilerdi. Ýöne aýat-töwir, dileg etmäge din ugurdan sowatly, namazly, täretli, arymsy adamlar podpolýedediler, gizlinlikdedi.

Goňşy obamyzda elipbiýden şermende, binamazyň biri aýat-töwir edip başlady. Nätjek-dä, garaz, biri «Allahy ekber» diýmeli-dä. Bir sapar gurbanlykda ýaňky ýasama mallasumak erbet aş düşdi-dä. Milletem oň üstünden gülyändir. «Aýat-töwir edip ber» diýýänleriňem yzy üzülenok.

Ahyry ýaňky mallasumak ogluna:

– Oglum, men mellegiň aýagujunda ýatjakdyryn, halys ýaramok. Gelenlere «Kakam ýok» diýip aýdaý diýip tabşyrypdyr. Bir salymdan ogly:

– Kaka, kaka, eşegimiz boşandy – diýip gygyrýar. Kakasy çala eşidip, dograma çagyrylýandyr öýdüp:

– Iýjek däl, iýjek däl! – diýip jogap berýär!

Gurbangylyç HYDYROW. Satiriki hekaýalar